

Egil Øyjord:

Informasjon om Øyjords porsjonssåmaskiner og mitt forhold til Kina

For dokumentasjon: Se www.iamfe.org

Porsjonssåmaskiner er forsøkssåmaskiner som kan så oppveide mengder av frø på bestemte radlengder eller på forsøksruter med en størrelse som er bestemt og oppmerket på forhånd. Porsjonssåmaskinene har revolusjonert sortsforskene og planteforedlingen over hele verden. Se www.oyjord.org som viser Mexico 1979 og andre videoer av porsjonssåmaskiner på nettet.

1958. Den første Øyjords porsjonssåmaskin ble tatt i bruk på Norges landbrukshøgskole.

Etter omfattende forbedringer og prøver, ble det høsten 1960 satt i gang serieproduksjon av Øyjords porsjonssåmaskiner ved Jens A. Schou Mek. Verksted, Drøbak.

Jens A. Schou Mek Verksted var verdens første fabrikant av flerradige porsjonssåmaskiner.

1961. Norge var det første landet i verden som i 1961 gikk over til å bruke porsjonssåmaskiner i sortsforsk og i planteforedlingen.

I 1965 fant jeg opp og publiserte en oppfinnelse som jeg kalte "Øyjords utskiftbare fordelerhoder". Jeg var den første i verden som fant opp og brukte utskiftbare fordelerhoder i produksjonen av porsjonssåmaskiner. Oppfinnelsen satte Norge på verdenskartet.

Fra 1960 til 1976 ble Øyjords porsjonssåmaskiner eksportert til 57 land over hele verden.

Fra 1966 til 1976 drev jeg Øyjords forskningslaboratorium i Jens A. Schou Mek. Verksted. Jeg utviklet mange modeller av selvgående og traktormonterte porsjonssåmaskiner.

Da Jens A. Schou la ned produksjonen av mine traktormonterte porsjonssåmaskiner i 1976, overførte jeg produksjonen til Wintersteigers fabrikk i Østerrike. Allerede i 1974 overførte jeg produksjonen av mine selvgående porsjonssåmaskiner til Wintersteigers fabrikk og Hans-Ulrichs Heges fabrikk i Tyskland.

Årsaken til nedleggelsen av Jens A. Schou Mek. Verksted i Norge var at Jens A. Schou allerede i 1974 hadde besluttet å flytte til Florida.

Bakgrunnen for min store interesse for Kina er basert på mine kunnskaper om mulighetene for å øke kapasiteten i matproduksjonen i Kina ved å øke kapasiteten i foredlingsarbeidet. Her er historien:

I 1983 fikk jeg en invitasjon fra Chinese Ministry of Agriculture til å forelese på et seminar for landbruksingeniører og teknikere på Beijing Agricultural University. Etter dette seminaret på en uke i Beijing for 34 år siden, har jeg sett på Kina som verdens viktigste land når det gjelder matforsyninga i Kina og i verden.

Professor Shisenbao, Beijing Agricultural University (BAU) fortalte at en person klarte å så 3-4 forsøksruter med hånd per time. Etter at BAU i 1980 kjøpte en Øyjords selvgående porsjonssåmaskin, økte kapasiteten til 100 forsøksruter per persontime med såing uten stopp mellom forsøksrutene. Det var 25-dobling av kapasiteten.

En 20-25-dobling av kapasiteten i hveteforskningen skjedde også i Mexico da International Maize and Wheat Improvement Center (CIMMYT) i 1970-årene kjøpte Øyjords porsjonssåmaskiner til hveteoredlinga i Mexico. CIMMYT kjøpte også Øyjords porsjonssåmaskiner til sine prosjekter i Afrika og andre deler av verden.

Den samme kapasitetsøkningen skjedde også i alle andre verdensdeler som gikk over fra såing med hand til å bruke Øyjords porsjonssåmaskiner.

Fra industrilandet Sverige rapporterte Weibulls i 1991: 10 - 20-dobling av kapasiteten.

I en rapport fra Ungarn 1993 står det: 10 sq.m. plots: Oyjord sowing device 200-400 plots per hour with continuous move. Det betyr 100-200 forsøksruter per persontime uten stopp mellom forsøksrutene. Videre står det i rapporten (oversatt fra engelsk): Gjennom de siste 20 år har Øyjords porsjonssåmaskiner erobret feltforsøkene i verden. Denne tekniske oppfinnelsen representerer det mest suksessfulle bidrag til landbruksforskninga i verden.

På grunn av mulighetene for å øke matproduksjonen i Kina, har jeg vært i Kina fem ganger. Invitasjonen til de fire første turen kom direkte fra China Ministry of Agriculture Etter at Den norske Nobelpriskomiteen ga Nobels fredspris til en kinesisk dissident, ble det slutt på invitasjonene fra Landbruksdepartementet i Kina. Invitasjonen til min deltagelse i 14th International IAMFE Conference and Exhibition on Mechanization of Field Experiments in 2012 kom fra Qingdao Agricultural University (QAU).

De tre første tur-retur billettene til Beijing betalte jeg av royalties som jeg fikk fra fabrikantene av mine porsjonssåmaskiner for sortsforsøk i korn, oljevekster, gras, grønnsaker og andre vekster.

Den absolutt viktigste anvendelsen av mine porsjonssåmaskiner har vært i kornforedlingen. Det har resultert i en raskere økning av matproduksjonen over hele verden.

Allerede i 1993 hadde Hongxinglong Institute i Heilongjiang provinsen i Nord Kina kopiert nesten 100 stk. av den første Øyjord selvgående porsjonssåmaskinen som ble kjøpt av Chinese Academy of Agricultural Sciences, Beijing, i 1978. Denne produksjonen er nå overtatt av Hongxinglong Plot Machine Co. Ltd.

I 1995 bevilget Norges Forskningsråd 60 000 kroner til et treårig samarbeidsprosjekt 1995-1997 mellom IAMFE/UMB og Kina for utvikling av forsøkssåmaskiner og forsøks-skurtreskere i Kina. Under dette prosjektet inviterte jeg flere kinesiske professorer til Norge. Vi fikk også etablert et kinesisk IAMFE senter med telefaks og annet moderne utstyr ved China Agricultural University, Beijing. I 1998 ble resten av bevilgningen brukt til å publisere en kinesisk lærebok i mekanisering av jord- og plantekulturforsøk.

I 1996 foretok jeg en reise til Kina for å diskutere samarbeidet med kinesiske forskere og institusjoner. Jeg fikk også møte flere landbruksadministratorer i China Ministry of Agriculture og fikk besøke en stor kinesisk fabrikk for landbrukstraktorer.

Høsten 1996 sendte jeg en traktormontert porsjonssåmaskin som gave til denne fabrikken under den forutsetning at maskinen skulle bli produsert. Da denne fabrikken like etter gikk konkurs, ble maskinen videresendt til Qingdao Agricultural University (QAU) i Shandong Provinsen. QAU har brukt maskinen som modell for utvikling og utprøving av porsjons-

såmaskiner. I 2017 rapporterte Professor Wang Jiasheng, QAU at det er fem fabrikker i Kina som leverer kopier av Øyjords porsjonssåmaskiner.

I 2001 rapporterte Wintersteigers fabrikk i Østerrike at de hadde solgt 5 000 maskiner.

En rapport fra 2015 viser at Øyjords porsjonssåmaskiner går i over 130 land.

International Association on Mechanization of Field Experiments (IAMFE)

1964. Med en bevilgning på US \$ 15.500 som jeg fikk fra Nato I 1964, ble "Nato Advanced Study Institute on Mechanization of Field Experiments "arrangert i Norge. IAMFE ble stiftet. I 2016 fikk IAMFE hjemmeside av Qingdao Agricultural University. Se www.iamfe.org og les historien om de 15 internasjonale IAMFE konferanser og utstillinger som IAMFE har arrangert fra 1964 til 2017. På hjemmesiden kan en finne Historien om IAMFE og Øyjords forsøksåmaskiner. Jeg var President i IAMFE i 36 år fra 1964 til år 2000.

Allerede så tidlig som i 1986 inviterte jeg professor Shisenbao, Beijing Agricultural University til Norge som IAMFE stipendiat. Under sitt 7 ukers opphold i Norge, planla vi en internasjonal IAMFE konferanse i Beijing i 1990. På grunn av det som hendte på "Den Himmelske Freds Plass " i 1989, ble den planlagte IAMFE konferansen utsatt. I 1994 ble Ninth International IAMFE Conference and Exhibition on Mechanization of Field Experiments arrangert i samarbeid mellom IAMFE og Kina. Dagen etter ble Chinese Branch of IAMFE grunnlagt.

I 2012 ble 14th International IAMFE Conference and Exhibition on Mechanization of Field Experiments arrangert i samarbeid mellom IAMFE og Qingdao Agricultural University.

I 2017, 53 år etter at IAMFE ble stiftet i 1964, ble jeg nominert for World Food Prize av IAMFE's President, Prof. Shang Shuqi og IAMFE's Eksekutive Sekretær, Prof. Wang Jiasheng, ved Qingdao Agricultural University i Shandong provinsen, Kina.

Nominasjonen fikk en særdeles god støtte av Qingdao Agricultural University, representert av President, Prof. Song Xijun.

Fra Russland fikk nominasjonen utmerket støtte av Presidenten i den Russiske avdeling av IAMFE, Academican Vladimir Popov og Eksekutivdirektøren i den Russiske avdeling av IAMFE, Dr. Vadislav Minin. Dr. Vadislav Minin er også visepresident i IAMFE

Den norske avdelingen av IAMFE, representert av Jon Mjærum, ga også en utmerket støtte til nominasjonen av meg.

Direktøren for det globale hveteprogrammet til CIMMYT, Mexico, Dr. Hans-Joakim Braun ga også solid støtte til nominasjon av meg. Først på 1980-tallet hadde det globale hveteprogrammet til CIMMYT allerede kjøpt et tosfret antall av Øyjords porsjonssåmaskiner.

Vinneren av World Food Prize 2017 var Dr. Akinwumi Ayodeji Adesina, presidenten i African Development Bank (AfDB) og landbruksminister i Nigeria 2011-2015.

Det er en stor ære å være blant de nominerte til World Food Prize. www.worldfoodprize

I 2017 fikk jeg en rapport fra Dr. Vadislav Minin, Vice President i IAMFE. Dr. Minin fortalte at Russland har fabrikkert flere tusen kopier av mine maskiner etter at Sovjet-Samveldet i

1967 kjøpte 20 av mine selvgående porsjonssåmaskiner fra Jens A. Schou Mek. Verksted, Drøbak.

I 1966 skiftet jeg navnet på konferansen i Norge til "First International Conference and Exhibition on Mechanization of Field Experiments" og inviterte USSR Ministry of Agriculture til "Second International Conference and Exhibition on Mechanization of Field Experiments. Denne konferansen ble arrangert i Vest-Tyskland i 1968. To russiske forskere deltok. Siden har Sovjetunionen og Russland deltatt på våre IAMFE konferanser. I 2004 og 2017 arrangerte Russland internasjonale IAMFE konferanser og utstillinger.

På et møte som jeg hadde med lederne for mekaniseringa i USSR Ministry of Agriculture i 1983, kom følgende statement: "Your plot seeders were a revolution".

Jeg har fått mange utmerkelser for mitt arbeid: <http://www.oyjord.org/honorary-awards>